

Avdelningen för internationella frågor
Magnus Falk, 010-730 9000
magnus.falk@av.se

Återrapportering av regeringsuppdrag Kontaktpunkt i forum för odeklarerat arbete

I regleringsbrevet för 2015 anges att Arbetsmiljöverket i samband med årsredovisningen ska lämna en återrapportering till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) avseende forumets löpande verksamhet och vidtagna åtgärder (såväl på nationell som EU-nivå) samt en bedömning av rollen som kontaktpunkt.

Bakgrund

Europeiska kommissionen har sedan 2014 avsett att inrätta en s.k. plattform för odeklarerat arbete (Platform for undeclared work). Syftet är att genom ett ökat samarbete mellan EU:s medlemsländer mer effektivt förebygga och förhindra odeklarerat arbete. Kommissionen konstaterar att medlemsländerna på många sätt står inför samma utmaningar.

Odeklarerat arbete definieras av kommissionen som varje betald verksamhet som till sin art inte är lagstridig men som inte anmälts till myndigheterna, med beaktande av de skillnader som förekommer i medlemsstaternas kontrollsystem.¹ Odeklarerat arbete har negativa effekter för samhället genom minskad sysselsättning och produktivitet, osund konkurrens och det undergräver de sociala trygghetssystemen, samt har negativa effekter för arbetstagares hälsa och säkerhet samt deras tillgång till sociala förmåner och sjukvård. Odeklarerat arbete tangerar huvudsakligen tre typer av frågor: sociala- och skattefrågor samt arbetsrätt-/arbetsmiljöfrågor.

Regeringen uppdrog i regleringsbrevet för 2015 åt Arbetsmiljöverket även att vara kontaktpunkt och Sveriges representant i forumet för odeklarerat arbete. I uppdraget ingår att delta på forumets möten och på nationell nivå samordna arbetet med relevanta myndigheter, bland annat Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Försäkringskassan och Migrationsverket. Vid genomförandet av

---

¹ Commission Communication "Stepping up the fight against undeclared work" COM(2007)628.

uppdraget skulle myndigheten dessutom samverka med arbetsmarknadens parter.

Löpande verksamhet

Forumet för odeklarerat arbete var föremål för det ordinarie lagstiftningsförfarandet under 2015. Skapandet av forumet var uppe för diskussion i och antogs av Parlamentets sysselsättningsutskott (maj) och därefter vidtog förhandlingar fram till mitten av november. Den 20 november 2015 enades Europeiska unionens råd, ständiga representanternas kommitté, om kommissionens utkast till beslut. Europaparlamentet antog förslaget den 2 februari 2016 efter en första läsning. Beslutet måste fortfarande godkännas av EU-ländernas representanter i ministerrådet. Det träder i kraft efter att det har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Medlemsstaterna ska nu utse den representant som ska delta i arbetet.

Vidtagna åtgärder

Eftersom forumet för odeklarerat arbete inte hann bli konstituerat under 2015 så har Arbetsmiljöverket inte kunnat påbörja arbetet inom forumet.

Arbetsmiljöverket har sedan länge identifierat behov av utökad och mer systematiserad samverkan med andra myndigheter och arbetsmarknadens parter för att förebygga och bekämpa att arbetstagare utsätts för dålig arbetsmiljö. Utökad samverkan kan ge bättre beslutsunderlag, en samlad strategi för området och minskar risken för oklara ansvarsförhållanden.

Vad gäller bekämpandet av osund konkurrens, där förekomsten av odeklarerat arbete utgör en del, så har myndigheten sett det som en av de främsta prioriteringarna de kommande åren och har under 2015 arbetat fram ett avtal om samverkan med närmast berörda myndigheter, bland annat med Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Försäkringskassan och Migrationsverket. Forumet för odeklarerat arbete ingår som en del av detta arbete.

På EU-nivå så har myndigheten engagerat sig i ett samarbetsprojekt finansierat av kommissionen gällande erfarenhetsutbyte av implementeringen av utstationeringsdirektivet. Förhoppningen är att detta, samt andra tillkommande samarbeten, ska kunna:

- Underlätta utbytet av strategiskt viktig information samt samarbetet mellan medlemsländerna.
- Bidra till bättre tillämpning av EU-rätten.

- Öka kunskapen om företeelsen odeklarerat arbete/grå företag i samhället, samt på vilket sätt den utgör både en fara för individer samt påverkar den gemensamma välfärden.
- Följa och bevaka medlemsstaternas framsteg i att förhindra odeklarerat arbete.

Bedömning av rollen som kontaktpunkt

Syftet med myndighetens prioritering av området Osund konkurrens samt tillhörande åtgärder är att säkerställa ett ökat samarbete inom Sverige mellan berörda myndigheter, EU:s medlemsländer samt internt mellan avdelningarna på Arbetsmiljöverket för att förebygga och förhindra förekomsten av odeklarerat arbete. Det internationella perspektivet är viktigt då det är en utmaning som delas av samtliga medlemsländer. Det är viktigt att ta vara på och dela gemensamma erfarenheter och sätt att arbeta med frågan om att komma till rätta med odeklarerat arbete.

Arbetsmiljöverket bedömer att rollen som nationell kontaktpunkt för forumet utgör en förstärkning för – och ambitionshöjning av – det nationellt påbörjade arbetet för att motverka osund konkurrens på den svenska arbetsmarknaden.

Erna Zelmin-Ekenhem
Generaldirektör

Magnus Falk
Handläggare